

KUSTBON

Prenumerationspris:

$\frac{1}{1}$ år Ekr. 2:—
 $\frac{1}{2}$ " " 1:—

Estlandssvensk tidning

Utgivare och redaktör: N. Blees, Rütli 9, Tallinn

Pren. pris till utlandet:

$\frac{1}{1}$ år Ekr. 3:—
 $\frac{1}{2}$ " " 1:50

Estlandssvensk ungdomsrörelse.

I förra numret framförde sign. „Nalle“ en protest mot de estlandssvenska ungdomsföreningarnas något ensidiga intresse för anordnandet av fester samt rekommenderade att vända blickarna mot hembygskunskapens ängder, särskilt vad beträffar folkdräkter, folkdanser och förberedande arbete för sammanförandet av estlandssvenska etnografika — föremål, som stått i det dagliga livets tjänst.

Detta uppslag är mycket glädjande och väl värt att beaktas. Dylika hembygdsintressen kunna, väl ledda och med allvar tagna, leda till ökad och fördjupad förståelse för stammens eget väsen och dess samhälleligt historiska utveckling.

Men i våra dagars ungdomsträvanden utgör dessa intressen blott ramen — kärna är arbetet på främjandet av det unga släktets förståelse för tjänandets uppgift — den enskilda människans glädjefyllda offer för det hela. De vackra gamla folkdräkterna och folkdanserna komma — burna och idkade av en ungdom som med frejdigt mod går in för att bära sin del av arbetsbördan och kampen för en stammens lyckligare framtid — att lysa än vackrare i de estlandssvenska bygderna.

Praktiska uppgifter i stammens tjänst för en målmedveten och handlingslysten ungdom behöva vi icke söka efter. De ligga dagligen och stundligen för våra fötter och ropa efter ett ungdomligt initiativ. Vi behöva här i Estland ej heller gå långt för att träffa på en minoritetsungdom

som på blodigt allvar men med glatt lynne tagit tidens ungdomsproblem i angrepp, som brinner av iver att tjäna sin stam och som under klok ledning redan hunnit ett gott stycke på vägen.

Jag menar i första hand den manliga ungdomens frivilligajordbrukshjälp, som avser att organisera friska armar för olika jordbruksförbättringar, som den enskilda fattige jordbrukaren icke har råd att utföra, men som mot ersättning av mat och sovplats hastigt och lustgt utföres av denna hjälpande ungdom. I huvudsak de i Estland så nödvändiga dikningsarbetena. Det torde icke vara obekant att även esterna denna sommar ämna taga upp arbetslägrets stora samhällsidé.

För den kvinnliga ungdomen finnas många uppgifter inom det fattiga lantlivets ram där den fri-

villiga arbetshjälpen kunde göra en stor insatts. Hos Estlandssvenskarna är ju kvinnans husliga arbetsfält ett område som hittills blivit rätt litet beaktat av de hjälpande krafterna. Särskilt vad beträffar hälso- och skjuvård och allt som hör samman med en god husmoders uppgifter. Här borde en kvinnlig ungdomssammanslutning gå i spetsen och taga hand om propagandan — arbeta på att inom folket väcka förståelse för dessa frågor och söka organisera våra ännu ganska lama strävanden efter konsulenter i allt som hör till hemmets vård.

Det är det sorgliga hos oss att så många idéer och uppslag av betydelse icke kunna realiseras i brist på ofta nog de allra blygsammaste summor. Fattigt och smått må väl det estlands-

Föreställning i Tyska Teatern i Tallinn på svenska och på esperanto.

Sandro Malmqvists trupp skall spela.

I „Nya Kustbon“ för den 3 april meddelades, att Göteborgs Stadsteaters regissör Malmqvist med sin trupp skulle uppträda här i Tallinn omkr. d. 10 april. Planen blev emellertid den gången uppskjuten, men förverkligas nu i stället måndagen den 6 maj kl. 8 e. m. i Tyska Teatern. Därvid uppförs August Strindbergs båda kammerspel „Leka med elden“ på svenska och „Påsk“ på esperanto. Regissör är, som sagt, Sandro Malmqvist och de olika rollerna utförs av kända aktörer vid Göteborgs och Stockholms teatrar, Eva Lagerström, Karl-Arne Holmsten, Börje Mellvig, Bengt-Ake Bengtsson, Ann Lindhagen och Berta Hall.

Dagens Nyheter skriver: En av de mest unika teateraftnar på länge i Stockholm. Strindbergsprogrammet blev en verklig mästareprestation. Göteborgs-Posten: Teaterns trupp presterade ett samspel, som mer än en av Stockholms stora gamla scener med skäl kunde vara avundsjuk på. Talang i utförandet är det på denna teater ingen brist på.

Svenskarna i huvudstaden borde icke försumma detta enastående tillfälle till en verklig och värdefull konstnjutning.

Biljettpriserna från Kr. 2:50 ned till 50 cent. Teaterkassan öppen varje dag kl. 11—1 och 5—7.

svenska livet vara, men med något större livaktighet borde man dock kunna åstadkomma något då det gäller att skapa en stammens egen hjälpfond. Det finns nog inte många minoriter inom Europa som likt estlandssvenskarna sakna varje spår av egen kraft hopsamlad fond om än aldrig så liten.

Jag lägger här fram en idé som jag på flera ställen i världen sett förverkligad just genom en ungdomsförenings insats — även här i Estland. En „tio-sent veckan“-insamling. Friskochrapp ungdom skulle också inom den svenska stammen gå i land med att göra upp listor över alla svenska element i landet, systematiskt bearbeta dem att teckna sig för en betalning av 10 sent i veckan. Har man litet energi att organisera en effektiv inkassering, så växer den lilla fonden förbluffande snabbt. Summan är satt så låg för att ingen skall känna sig för fattig att medverka, vilket dock ej hindrar att mer bemedlade teckna litet större belopp. Det finnes i Estland så pass många svenskar som nog gärna skulle vilja stifta en större gåva, att en par års konsekvent och välordnad sparverksamhet skulle bringa samman en fond till bestridande av allehanda behjärtansvärda behov, för vars tackande man nu måste gå till utlandet.

En dylik självvansträngning till bestridande av vissa egna utgifter skulle i hög grad stimulera intresset i Sverige för det estlandssvenska kulturarbetet. Det har redan här och var väckt uppmärksamhet att estlandssvenskarna icke själva satt manken till att samla en egen slant.

Tager blott någon av de redan existerande ungdomsföreningarna första steget, så flammar intresset snart upp. Den ena uppgiften leder till den andra och denna träning i glatt offervillig tjänst till den nationella välgångens fromma kommer att ha en underbar förmåga att öppna ungdomens ögon för vikten av med hänförelse omfattade idé- och sakintressen. Bristen på idé- och sakintressen inom sammanslutningarna leder lätt till att personintressena träda i förgrunden och stridigheter, fejder och intriger taga

de för ädlare uppgifter onyttjade krafterna i sin tjänst.

Ingen må ursäktas sig med att "det går inte" eller "vi vet inte hur man skall bära sig åt." Finnes förståelse och intresse för en dylik praktisk ungdomsrörelse så skall jag gärna sätta de intresserade i förbindelser med personligheter som lovat ställa sin erfarenhet till estlandssvenska ungdomens tjänst.

Det praktiska arbetsprogram för vår ungdom jag här i några få punkter antytt ställer sig ej alls fientligt mot ungdomens naturliga behov av sunda förtröelser. Söndagens lek och folkdräkter samt den årliga föreningsfesten komma säkert att njutas än mer i medvetandet att man genom något eget offer, genom tillsättandet av egen kraft i hela stammens tjänst under veckan utträttat något handgripligt nyttigt.

Att läget inom den svenska stammen är svårt, mycket svårt behöver jag väl ej säga estlandssvensk ungdom. Stammen behöver varje villig arm, varje villig hjärna. Det är handlingens svenskhet som ropar efter vår ungdom.

Axelsson.

„Birkas Folkhögskola“

Herr Redaktör!

Härmed erkännes tacksamt emottagandet av publikationen „Birkas Folkhögskola“ av rektor Fredrik Erlund. Birkas som en centralhärd i det estlandssvenska kulturarbetet och folkhögskolan, alltså i de allmänna och folkliga kultursträvandena brännpunkt, utgör den lyckligt funna grundidé, i enlighet med vilken rektor Erlund utformat sitt tilltalande, framåtsyftande och på verklighetens grund bottnande program för Birkas verksamhet.

Jag ber vid avgivandet av mitt utlåtande om boken och de i densamma framlagda uppslagen att få hänvisa dels till den personliga kännedom, som jag har om eslandssvenska förhållanden från en tids vistelse och verksamhet på Birkas, dels till det intresse, varmed jag alltsedan dess i mån av möjligheter följt med kultursträvandena i Svensk-Estland och dels till min tidigare egenskap av folkhögskoleman.

Med utomordentligt nöje har jag genomläst boken. Jag finner den både sakligt och stilistiskt förtjänstfull. Med en suveränitet som inger respekt, tar rektor Erlund på sitt ämne. Allsidigt belyser han „Birkas-tankens“, sådan han utvecklat den och sådan hans bok bör kunna övertyga envar läsare om att den bör uppfattas. Utan tvekan betecknar jag den som genial. Någoting sådant kan blott den åstadkomma, vilken icke blott är fullt förtrogen med sin uppgift, utan jämväl levat sig in i den med hela sin själ.

Verksamheten utåt bör ovillkorligen i enlighet med rektor Erlunds tanke betraktas som en formlig hörnsten i Birkas uppgift. Huru rätt har icke författaren i sitt tal om den fara, som hotar den estlandssvenska ungdomen, och vilken under namn av „kultur“ tidigare dragit fram genom grannstaternas bondesamhällen och kommit mycket av århundradens kamp och möda att förtvina. Att rädda allt detta för Svensk-Estlands vidkommande är förvisso en av Birkas väsentligaste uppgifter.

Den borne folkhögskolemannen och folkfostraren talar genom rektor Erlunds bok — så synes det mig — betvingande, övertygande och medryckande till alla dem, som borde bringas till insikt om vad Birkas är och ännu mera vad Birkas kunde och borde vara. Alla, som nitälska för Svensk-Estlands bästa, skola med uppbygglig och trösterik glädje taga del av boken. Måtte den även frammana den ansamling av krafter och övriga resurser, som erfordras för „Birkas-tankens“ församling av krafter och övriga resurser, som erfordras för „Birkas-tankens“ förverkligande i hela dess vidd.

Abo, den 25 april 1935.

Högakttningsfullt

Lolo Stenberg
Lektor.

Sommarvistelse i Estland.

Den som för sin semester ej förfogar över rikligare kassa men som dock vill komma över Sveriges gräns och känna en fläkt av „utland“ kan icke välja något bättre än Estland. De större badorterna äro visserligen

icke dyra efter svenska begrepp men alldeles så billigt som man tror blir det i alla fall ej på en badort, där man egentligen har full trevnad först genom de dagliga "extra" agremang som draga rätt avsevärda belopp.

Vill man till verkligt besparingspris ha en angenäm och uppfriskande tid finnes det massvis av olika slags pensionat landet runt, där man utan en massa förrädiskt lurande extrautgifter kan ha känslan av att verkligen leva billigare än i Sverige. Ja, även inkl. resan ställer det sig för Stockholmare billigare än t. ex. på ett pensionat i Dalarna eller i någon liten kustbadort.

Många av de forna tyska herrgårdarna driva pensionat med ofta verkligt komfortabla rum och i regel mycket riklig och god mat. Både vid kusten och inne i landet bjuds på all den sport och sommarförströelse man skäligen kan begära då man vill leva billigt.

Den som sätter värde på angenämt och kultiverat umgänge av international färg har här rikligt tillfälle. Utan att man därför någonsin behöver känna sällskapligt tvång. Tyska, franska och ryska kan man ständigt påräkna för konversation, ofta även svenska genom de i Estland så talrikt förekommande finlandssvenska sommargästerna. Familjer med skolbarn som måste förkovra sig i språk kunna lätt ha tillgång till kompetent undervisning till en bråkdel av svenska lektionspriser. För pojkar och flickor i skolåldern finner man talrika passande kulturfamiljer på landet, där med tyskt hemspråk god vård och tillsyn erhålles om man vill skicka sina barn på egen hand.

Även i Tallinn ge vi anvisning på privata rum hos kultiverade tysktalande familjer i gammaldags vårdad familjemiljö. Detta kostar i regel 1,50 kr. pr natt inkl. morgonkaffe. Pension 40—60 kr. pr. månad.

Estland är ett de många nyanternas land. Det är ingalunda lätt att bestämma sig enbart genom annonser. Verklig trevnad och besparing nås lättare om man får individuell anvisning av en person som förstår det speciellt svenska psyket. Man inbesparar onödiga "lärpengar."

Redaktionen skall gärna stå tidningens prenumeranter till buds med anvisningar om man i god tid anmäler sig i brev till sign. "Carolus", bifogar ett svenskt 25-öres frimärke samt några rader betr. önskemål som ge en aning om den sökandes personliga kontur.

Carolus.

Svenska gymnasiet i Hapsal har erhållit officiella rättigheter.

Enligt Kultusministerns beslut har Hapsals Svenska Privatgymnasium erhållit officiella rättigheter, räknat från den 1 maj d. å. Ehuru privatskola har gymnasiet alltså numera samma rättigheter som ett statsgymnasium och vid examina och tentamina åtnjuta eleverna samma lättnader och förmåner som elever, vilka besöka officiella stats- och stadsskolor.

Det är ett stort steg framåt och våra svenskar ha anledning att känna sig glada och tack samma.

N. B.

Rosleps kapell 100 år.

Den 7 juli blir det festligheter i Rickholtz. Då firar nämligen ortens kyrka, kallad "Rosleps kapell", sitt hundraårsminne.

Den lilla av omgivningen omtyckta svenska kyrkan bygdes som bekant för 100 år sedan av "Amtmann" på Rickholtz (Rikulls) herrgård Matts Rössler, och har under hela tiden flitigt besökts av rikullborna.

Den 7 juli kommer därför att vara en viktig dag för Rikull. Hundraårsminnet kommer att firas värdigt. Det förljades bl. a., att t. o. m. ett tillfälligt sångarbesök från Sverige skall väntas dit då.

Tryckfel.

I förra numret av "Nya Kustbon" hade ett förargligt tryckfel insmugit sig på själva titelbladet. Tidningens nummer angives felaktigt som nr. $\frac{1}{2}$ — det bör naturligtvis vara nr. $\frac{2}{3}$, vilket vi be läsarna själva rätta.

Red.

Ett och varje.

Usch!

Unga fröken, till gårdsdrägen, som håller på att gräva om ett nygödslat potatisland:

— Usch! Har ni då inte något annat ställe att gräva ner dylika saker i än just på en plats där potatisen ska' växa?

OBS.!

All korrespondens bör numera adresseras: "Nya Kustbon" eller N. Blees, Tallinn.

Red.

HANSA

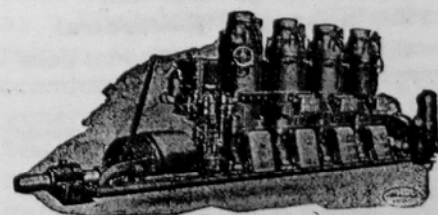
STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
Jaani Tjän. 11

RÅOLJEOTORER
SKANDIA-VERKEN A.-B.
LYSEKIL
Byggnadfirman ANDERS DIÖS

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar, Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare, Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv, Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner, Vindsiktar, Transportapparater, Lastningselevators, Rullager, Rallvagnshjul, Kokillgods, rekommenderas.

**AKTIEBOLAGET
ÅBJÖRN ANDERSSON**

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

Glöm ej

att Ni inbesparar 20% av arbetstiden om Ni använder

ORSA vedsåglblad

Efterfråga dessa i närmaste järnaffär
Tillv: A/B ORSA Såglbladsfabrik,

Ensambförsäljare:

Birger Olssons Järnhandel, Orsa.
Tel. Namnanrop. Telegramadress:
Järnbirger.

Gör Edra inköp av
MJÖLK och **MEJERIPRODUKTER**
någon av våra butiker. Långtidspasteuriserad
mjölk och prima mejerismör.
Jönköpings Mejeriförening.

AXEL JOHANSSONS
CHARKUTERIAFFÄR, TRANÅS
Rekommenderas. Uppköper Fläsk, Kalv,
Får, Ägg, Smör, Levande slaktdjur.
Telefon 173, Telefon 404.

TAGE HÅKANSSONS
Konditori, Kaffé och Wienerbageri Kloster-
gatan 10 - Lund
Rekommenderas
Tel.; Konditoriet 603, Brödbutik. 360

Hotel BORÅS
Rekommenderas.
Ördsamt G. Persson.

Vid besök i Kalmar köpas
CHARKUTERIVAROR
fördelaktigast hos
CARL JOHANSSON
Larmgat. 40, Kalmar, Tel. 12, 10 4.

SPARBANKEN I KARLSKRONA
Grundad 1827.

Betalar högsfa ränta å insatta medel.
Utlämnar lån på förmånliga villkor.

Norrtälje stads och Mellersta
Roslagens Sparbank.

hålls öppen varje helgfri dag kl. 10 f.m. — 2 e.m.
Gottgör högsta gällande ränta

E. Petterssons
Möbleringsaffär
Etabl. 1876 GÄVLE Tel. 324 o. 1206 MÖBLER
och MATTOR.

Förstklassiga varor från
Hälsingborgs Mjölcentral
Försäljningsställen i alla stadens delar

VEGA
separatorn är enkel, lättskött, renskummande
och slitstark. Lämna sina köpare största till-
fredsställelse och valuta. Priset billigt.
Agenter antagas.
Eskilstuna Separator A.-B. ESKILSTUNA

Reserverad annonsplats!

Bästa drivkraft för fartyg

av alla slag är
Marin- **J. M.** June-
motorn Munkteill
A.-B. JÖNKÖPINGS MOTORFABRIK
Tel. 197, 897 — JÖNKÖPING — Telegr. Motor

A.-B. A. P. JONSSON & Co.
Storgatan 25 * Västervik
Telefoner 57, 373 och 1001. Kontor Stadens och
ortens största parti- och minutaffär i Järnva-
rubranchen

EW E
margarin
hög kvalitet
lågt pris

Vart ska' jag gå för att få de bästa och billi-
gaste charkuterivarorna?

Jo till
Einar Johanssons
Charkuteriaffärer
Johannesborg 6. Torget. S. Långg. 26.
Tel. 1582. Kalmar. Tel. 1452.
Gör ett besök och Ni blir belåten!

A.-B. LYCKES SÖNER
Fiskebäckskil.
Konservfabrik för inläggning av finare
anjois och sillkonserver. Tel. 15

HUSMÖDRAR!
Begär alltid Hvilans mejeriprodukter
ÅKARP
Smör, Mjölk & Gräddor.

FERD. AHLSTRÖM
Fläsksalteri och Charkuterifabrik
Tel. 43 00 Norrköping Tel. 2 40
Kött-, Fläsk- och Charkuterivaror
i parti och minut

ÖSTBERGS KONDITORIER
Stadens äldsta och bästa. Firman grund. 1872.
Östra Storgatan 9, tel. 131 och 18 25
Västra Storgatan 3, tel. 6 04.
Frukost- och Lunchbrickor.
JÖNKÖPING.

E. W. Just
Blekeri - Färgeri - Mersersation
Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

A.-B. GESTRIKLANDS YLLEFABRIK
JÄRBO
FILTAR VADMAL SPORTTYGER

BURE AKTIEBOLAG **BUREÅ**
(Skellefteå distrikt)
Tillverkar och försäljer:
Sågade och hyvlade TRÄVAROR, LÄDBRÄ-
DER samt vit MEKANISK MASSA

SVEABLANDNING
Rostkaffet i blågula påsarna
tillfredställer alla 1 parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

TRELLEBORGS STUVERI A.-B.
TRELLEBORG
Medlem av Södra Sveriges Stuvareförb.
Telegr.-adr. „Stuveribol.“ Tel. 5 56

Olofströms
Rostfria Kokkärl
rekommenderas

Kinnaströms Väveri A.-B. Kinna
Randiga och rutiga bomullstyg. Bomullsfä-
nell, Crepe-Frottéer, Poplin, Silkesblustyg
Zelyr, Bolstervar, Cover. Coat, Jacquardbolster
Kadetttyg, Möbeltyg.

KUMLA SKOFABRIK
Riks. 54 **KUMLA** Riks. 54
Rekommenderar sin tillverkning av Grövre o.
Finare SKODON.

Herdina Lindebergs eftr.
Inneh.: Anna Sultán
Stora Torget 3. **Linköping** Tel. 178
1:sta kl. Konditoriserivering
Försäljning av: Choklad, Konfekt,
Bakelser och Småbröd.
Beställningar emottagas.

GEFLE NYA STUVERIAKTIEBOLAG
Gävle
Medlem av Norrlands Stuvareförb.
Telegramadr.: Stowing. Tel. 277

Besök Värnamo!

OTTO JANSSONS SKOFABRIK
Jakobsdal **JÖNKÖPING** Telefon 23
Randsydda skodon, Mans- och Goss-
skodon, Slitstarka. Goda passformer.
Efterfråga J—sons skodon. Bör finnas i alla
välsorterade affärer.

DAVIDS JÖGREN
Byggmästare
Tel. 58. Strängnäs.
Utför Nybyggnader och Reparationer. Ritnin-
gar, Kopieringar och Kostnadsberäkningar
Kontrollantskap samt Värderingar.

DEN GYLDENE FREDEN
vid Järntorget, Stockholm
Tel. 10 80 29

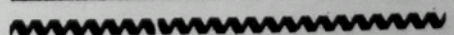
ESKILSTUNABODEN
Parti- och Minutaffärer av: Huskvarna Jakt-
och Salongsgevä. Bil- och Cykelgummi, Cykel-
delar. Sportartiklar. Fiskredskap. Bosättnings-
artiklar. Kuvertsilver. Järn- & Byggnadsmaterial.
Välsorterat lager. Lägsta priser.
Tel. 28, 34. August Johanson. Växjö.

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR
JÄRNVÄGSRESTAURANTEN
VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parkserving. God plats för bilar.

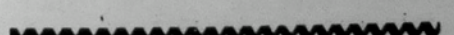
Aktieb. LUDVIG SVENSSON
KINNA
rekommenderar sina välkända till-
verkningar.

KÖTT-, FLÄSK- & CHARKUTERIVAROR
köpas bäst och billigast i
Liljebergs slakteriaffär
Tel. 389. Mariefred

STARKAST och BILLIGAST
äro de äkta Svenskullsvor som tillverkas vid
Aktiebolaget Fors Ullspinneri, Nyköping
Prover å jakt-, sport- och uniformstyg
sändas på begäran.
Kemisk tvätt och Obs.! Kommissionär
skönfärgning utföres. på alla större platser

Gävle Manufaktur A/B
STRÖMSBRO Sverige
Nät till fiskare. Rekommenderas

är namnet, som garanterar verklig
kvalitet å plogar och plogdelar

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,
Norrköping. Tel. 1249.
Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civiling. John Wanselin, stadskemist.
MJÖLK är både mat och dryck
och det hälsosammaste av alla födoämnen
HALMSTADSORTENS MEJERIFÖRENING

Landaortens Mejeriförening.
LUND, tel. 123, 1500
Rekommenderar
sina förstklassiga mejeriprodukter.
Prima PORTLAND CEMENT
från
A/B Gullhögens Bruk, Skövde.